

Seasons of Change

Sutharin Koonphol (*The Nation*, Focus, 25 July, 1990)

“For me, flowers, stones and seasons are all but one, different only by what they are named. They all have common influences on human beings,” states Kanya Charoensupkul.

“An extremely red flower in its full bloom is as powerful as an imposing mountain, the appearance is different but the concept is actually the same,” says Kanya.

That is why *Flowers : Stones : Seasons* is the theme of the latest solo exhibition by Asst. Prof. Kanya Charoensupkul of Silpakorn University’s Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts. The exhibition is currently on view at the National Gallery.

Anyone who is informed about the local art scene will know that Kanya is an outstanding contemporary Thai artist whose works have been exhibited abroad as well as in Thailand.

But what might seem unfamiliar in this particular exhibition is that this time Kanya has stepped away from the boundaries of black and white and set aside her usual techniques such as lithographs and Chinese ink paintings.

Dr Chetana Nagavajara, an art critic, once wrote about Kanya’s first solo lithograph and ink painting exhibition three years ago at the Bhirasri Art Institute, saying, “*One distinct characteristic of Kanya’s work can be described as artistic ‘abstinence’, in this particular case, an abstinence from colours that culminates in a profusion of faith in black and white.*” There is no such “abstinence” this time. Kanya has entered the colourful territory of watercolour and tempera.

“I was first inspired when I was invited to send my works to the 4th Exhibition of the Asian Watercolour Confederation last July,” recalls Kanya. “Painting in colours is somewhat challenging and convincing for me.”

She decided to make flowers one of the themes of her paintings in colour since, “when thinking of colour, I always think of flowers - all varieties of flowers in different colours. Besides, the flower is such a common everyday thing, yet, in its simplicity, it also conveys the ultimate truth: the transience of life,” says Kanya.

Kanya was lured to the realm of vivid colours and indefinite imagination stirred by her memory and past impressions. She continued to work on the theme of stones, the shape and texture of which have always been a source of her inspiration.

From flowers and stones, she came to the theme of seasons. "Seasonal changes always have some impact on human physical and emotional conditions. The change is not only without ourselves but within, be it physical, mental or emotional changes occurring at all times," points out Kanya.

She grasps this natural truth and relates it to the law of transition in Buddhist philosophy.

Kanya says, "It is important to realize and accept this ultimate truth with absolute understanding. This will lead to self illumination and peace of mind."

Flowers : Stones : Seasons, as such, was fostered from the mutual understanding between man and nature. It is not the external beauty or shapes of nature that Kanya captures but its internal beauty and meaning.

Kanya spent some time up in the hills in Loei and Mae Hong Son to observe the movements in nature. She also traveled by plane not for the sake of personal convenience but to closely observe the colours of the clouds and of the natural scenery.

The movements of the clouds, foggy atmosphere, half-moon, the spirit of the hot season, the stability and serenity of stones, and colourful flowers are vividly portrayed with profound appreciation.

In the past year, Kanya has been created about 120 paintings, 72 of which are on display in this exhibition. The works are executed in watercolour and tempera on canvas as well as on Saa paper. The techniques of monoprint and collage are also adopted.

The highlight among the pieces, according to Kanya, is the set of tempera on canvas concerning the theme of seasons.

Kanya compares her art to trekking, her favourite hobby.

"During the climb up the mountain, I've recorded the beauty along the way, the tiny flowers or the hard stones. The set [of paintings] which was done most recently is as the conclusion of that long journey, parallel to the feeling when I step up to the highest peak of the mountain, overwhelmed by joy and by accumulated impressions of past experiences," states Kanya with glittering eyes.

The works were formed by uncontrollable inner force --- Kanya says, "I was led by the brush instead of controlling it."

The works themselves are huge and she chose to paint on canvas to accommodate the heavy strokes. “The size of works, the characteristics of the material, combined with the strength within me make this set very powerful,” says Kanya.

The display of this exhibition was arranged with the intention that the viewers will gradually get to know the artist and the works better and better. The first room serves as a prelude, with paintings that have fewer lines and colours --- something closer to her former works. The second room is dominated by more colourful and detailed paintings. The highlight of the exhibition is displayed in a spacious third room, while the fourth and final room features a number of smaller paintings and monoprints.

“Contemplating the complete display, I felt as if I’ve regained the strength from my own creations. It is like a reciprocal transmission between my works and me,” says the artist. “It is a kind of spiritual fulfillment.”

While viewing Kanya’s works, apart from being fascinated by the powerful brush strokes and meaningful colours effectively portraying the artist’s innermost feelings, one might notice the optimistic note deliberately inserted by the artist.

Even in portraying a drought ridden mountain range in the Northeast, Kanya could not resist adding a shower of rain to the picture. “Actually it is my personal preference to include a hint of hope and encouragement in my works. Reality is already full of suffering and despair. I don’t want to emphasize such miserable things,” opines Kanya. “But it doesn’t mean that I escape from the truth,” she adds. “I just want to cheer others as well as myself up to live and to get on with life.”

ฤดูกาลแห่งการเปลี่ยนแปลง

สุธารินทร์ คุณผล (The Nation, Focus, 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2533)

สุธารินทร์ คุณผล คุยกับศิลปิน กัญญา เจริญศุภกุล ถึงงานแสดงเดี่ยวล่าสุดของเธอที่หอศิลป์แห่งชาติ ซึ่งฉีกแนวไปจากผลงานที่ผ่านมา

“ดอกไม้ : หิน : ฤดูกาล เป็นสิ่งเดียวกัน ต่างกันแค่ชื่อ ทุกอย่างล้วนมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ ดอกไม้บานเต็มทีสีแดงจัด มีพลังพอก กับขุนเขาสูงตระหง่าน รูปลักษณ์ภายนอกดูแตกต่าง หากมีแก่นแท้อย่างเดียวกัน” กัญญาว่าอย่างนั้น และนี่ก็คือที่มาของชื่อ “ดอกไม้ : หิน : ฤดูกาล” ซึ่งเป็นการแสดงงานเดี่ยวล่าสุดของผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญญา เจริญศุภกุล แห่งคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่หอศิลป์แห่งชาติ ถนนเจ้าฟ้า

ชื่อของกัญญาเป็นที่คุ้นหูกันดีในแวดวงศิลปะในเมืองไทย ในฐานะศิลปินร่วมสมัยที่มีผลงานโดดเด่น แสดงทั้งในและนอกประเทศ แต่นิทรรศการครั้งนี้จะดูแปลกตาไป เพราะกัญญาก้าวข้ามขอบเขตของงานสีวาด และวางมือจากเทคนิคที่คุ้นเคยอย่างภาพพิมพ์หินและภาพเขียนหมึกจีน

ดร. เจตนา นาควัชระ นักวิจารณ์ศิลปะ เคยเขียนถึงงานภาพพิมพ์หินและภาพเขียนหมึกจีน ในงานแสดงเดี่ยวครั้งแรกของกัญญา ที่หอศิลป์ พีระศรี เมื่อสามปีก่อนว่า “สิ่งที่เห็นได้ชัดแจ้งอย่างหนึ่งในงานของ กัญญา เจริญศุภกุล คือแนวทางการลึกลับ ซึ่งในที่นี้ได้แก่การลึกลับจากสีสัน โดยขอผูกตัวเข้ากับเพียงขาว-ดำ” แต่ในงานแสดงครั้งนี้ กัญญาได้ออกจากการ ‘ถือศีล’ ในเรื่องการใช้สี และก้าวเข้ามาในโลกจัดจำของสีน้ำและสีฝุ่น

“แรงบันดาลใจในเรื่องนี้ เริ่มจากตอนที่ได้รับเชิญให้ส่งผลงานเข้าร่วมการแสดงผลงานนิทรรศการประจำปีครั้งที่ 4 ของสภาสีน้ำแห่งเอเชีย เมื่อกรกฎาคมปีที่แล้ว” กัญญาย้อนเล่า “การถ่ายทอดงานด้วยสีสันที่หลากหลายกลายเป็นความท้าทาย และเร้าใจให้อยากลอง”

กัญญาเลือกใช้ดอกไม้เป็นสื่อในการถ่ายทอดงานที่มีสีสันของเธอ “เวลานึกถึงสี ก็มักจะนึกถึงดอกไม้ นานาชนิด หลากสีสัน นอกจากนั้น ดอกไม้ก็เป็นของที่เห็นได้ทั่วไป แต่ความเรียบงามตามธรรมชาติของดอกไม้ ก็ชี้ให้เห็นความเป็นจริงของชีวิต ว่าเป็นอนิจจังอย่างยิ่งด้วย”

จากนั้นมา กัญญาก็หลงใหลอยู่ในปริณิถนแห่งสี และจินตนาการที่พุ่งขึ้นมาจากความทรงจำและความประทับใจในอดีต จากดอกไม้ไปถึงก้อนหิน ซึ่งมีรูปทรงและผิวสัมผัส ที่เป็นแหล่งแรงบันดาลใจให้เธอเสมอมา จากนั้นความสนใจก็ได้เดินทางมาถึงเรื่องของฤดูกาล

“ความเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล มีผลต่อจิตใจและร่างกายมนุษย์ ฤดูกาลไม่ใช่เรื่องภายนอกอย่างเดียว แต่หมายถึงฤดูกาลภายใน การเปลี่ยนแปลงของสังขาร จิตใจ และอารมณ์ของคนเรา ซึ่งเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ตับไปตลอดเวลา”

เธอหยิบความเป็นไปในธรรมชาติมาเชื่อมโยงกับคำสอนในพุทธศาสนาในการทำงานชุดนี้ “คิดว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะเข้าใจให้กระจ่างและยอมรับความเป็นไปตามธรรมชาติเพื่อให้เกิดพุทธปัญญาและความสงบของจิตใจ”

ดอกไม้ : หิน : ฤดูกาล จึงเป็นงานที่กลั่นกรองมาจากความเข้าใจระหว่างคนกับธรรมชาติ สิ่งที่สำคัญต้องการถ่ายทอดไม่ใช่ความสวยงามหรือรูปลักษณะภายนอกของธรรมชาติ หากแต่เป็นความงามและความหมายภายใน เธอใช้เวลาสังเกตความเคลื่อนไหวเป็นไปของธรรมชาติที่จังหวัดเลยและแม่ฮ่องสอน เธอขึ้นเครื่องบินไม่ใช่เพื่อความสะดวกสบายในการเดินทาง แต่เพื่อสังเกตสีสันและแสงเงาของก้อนเมฆ และทิวทัศน์อย่างใกล้ชิด

การเคลื่อนไหวของสายเมฆ บรรยากาศควมัวหมอก พระจันทร์ครึ่งดวง ความแรงระยิบของฤดูร้อน ความนิ่งหนักแน่นของก้อนหิน และสีสันของดอกไม้ ถูกถ่ายทอดออกมาอย่างมีชีวิตชีวา ด้วยความเข้าใจและด้วยความคารวะในสารัตถะของธรรมชาติ

ในช่วงปีที่ผ่านมา ภัณฑุญาทำงานออกมาทั้งหมดประมาณ 120 ชิ้น 72 ชิ้นนำมาแสดงในนิทรรศการหนนี้ งานทั้งหมดเป็นภาพเขียนสีน้ำและสีฝุ่นบนผืนผ้าใบ หรือไม้กั้นกระดาษสา นอกจากนั้นก็มีเทคนิคภาพพิมพ์ครั้งเดียว (monoprint) และเทคนิคปะติดปะต่อ (collage) รวมอยู่ประปราย

ในบรรดาผลงานทั้งหมด ภัณฑุญาถือว่างานสีฝุ่นบนผืนผ้าใบชุดที่เกี่ยวกับฤดูกาลเป็นงานที่เด่นที่สุด เธอเปรียบเทียบการทำงานศิลปะกับการเดินเขา ซึ่งเป็นงานอดิเรกที่โปรดปราน “เวลาเดินขึ้นเขา ฉันเก็บบันทึกความงามของธรรมชาติตามรายทาง ไม่ว่าจะเป็นดอกไม้เล็กๆ หรือก้อนหินแข็งกระด้าง งานชุดฤดูกาล ซึ่งทำเสร็จทีหลังสุด เป็นเหมือนกับบทสรุปของการเดินทางยาวไกล ให้ความรู้สึกเช่นเดียวกับเวลาที่ขึ้นไปถึงยอดเขาสูงสุด ด้วยความปีติเบิกบานและเปี่ยมประสบการณ์ที่เก็บเกี่ยวมาตามรายทาง” ภัณฑุญาอธิบายด้วยประกายตาระยิบ “ขณะที่ทำงานดิฉันรู้สึกเหมือนมีพลังผลักดันอยู่ข้างใน ถูกไฟแรงงนำพาไปมากกว่าที่จะอยู่ในฐานะผู้กำหนด”

ผลงานในชุดนี้มีขนาดใหญ่ และภัณฑุญาเลือกที่จะใช้ผืนผ้าใบเพื่อรองรับไฟแรงงที่หนักแน่น “ขนาดของงานวัสดุที่ใช้ ประกอบกับพลังภายใน ทำให้งานชิ้นนี้ออกมาแรง”

นิทรรศการถูกจัดวางอย่างตั้งใจที่จะให้ผู้ชมค่อยๆ รู้จักและเข้าใจตัวศิลปินและชิ้นงานโดยลำดับ ห้องแรกเปรียบได้กับท่อนโหมโรง มีงานที่มีเส้นและสีไม่มากนัก คล้ายกับงานช่วงก่อนหน้าของภัณฑุญา ห้องที่สองเต็มไปด้วยงานที่มีสีสันและมีรายละเอียดมากขึ้น นำไปสู่งานชุดฤดูกาล ซึ่งจัดแสดงในโถงกว้างของห้องที่สามซึ่งถือเป็นหัวใจของนิทรรศการหนนี้ ก่อนที่จะคลี่คลายลงในภาพเขียนและภาพพิมพ์ชิ้นเล็กชิ้นน้อยในห้องที่สี่และห้องที่ห้า

“เมื่อได้พินิจดูผลงานที่ประกอบขึ้นมาเป็นนิทรรศการทั้งหมด ฉันรู้สึกว่าได้พลังกลับคืนมาจากผลงานที่เราทุ่มเทแรงกายแรงใจสร้างขึ้นมา เป็นกระบวนการถ่ายทอดพลังซึ่งกันและกันระหว่างงานกับผู้สร้างผลงานที่ทำให้เกิดความปีติอึ้งอึ้งใจ”

คนดู นอกจากจะสัมผัสได้ถึงไฟแรงงที่มีพลัง และสีสันที่บ่งบอกถึงความคิดและจิตใจของศิลปิน ซึ่งถ่ายทอดออกมาได้อย่างชัดเจนแล้ว สิ่งหนึ่งที่สังเกตได้คือการมองโลกในแง่ดีที่ศิลปินจงใจสอดแทรกไว้ในผลงาน ภัณฑุญาอดไม่ได้ที่จะโปรยสายฝนลงไป ในภาพภูเขาหัวโล้นของภาคอีสาน “เป็นความชอบส่วนตัว ที่จะเติมความหวังเติมกำลังใจลงไปในงานศิลปะ ความเป็นจริงหดหูโหดร้ายมากพออยู่แล้ว ฉันไม่ต้องการต่อย้ำความเศร้าหมองเช่นนั้นอีก แต่ฉันไม่ใช่ว่าการหลีกหนีความจริง ฉันเพียงแต่อยากให้กำลังใจคนอื่น และให้กำลังใจตัวเองในการมีชีวิตอยู่ในการเดินทางต่อไป”